

הוועדה הציבורית לבחינת המתווה לשידור הציבורי העתידי בישראל

סיום דיון - ישיבה מס' 11 - 19.12.2013

nocchim :

רם לנדו- יו"ר

דנה נויפלד

יאיר אלוני

יהונתן רזניק

יוני רגב

קרני זיו

צביקה גולדברג

גילאל ספני

דפנה גלוק

עופר מרגלית, אגף התקציבים, משרד האוצר

מוזמנים : 1. נציגי חברת ייעוץ "עمرב" – אמנון אייכלברג, מנכ"ל החברה "עדילא" ייעוץ כלכלי בע"מ, עודד סטקלוב, אילן לוין, נפתלי טוביה.

2. דודד חיון, חבר מליאת רשות השידור.

מתוך הישיבה:

חלק א: נציגי חברת ייעוץ "עמרב"

נציגי החברה ייעוץ הציגו את עצם בפני חברי הוועדה וצינו כי חברת ייעוץ "עמרב" בראשותו של רם בלינקוב היא החברה שבאמצעותה הוגשה הצעה אך העבודה מתבצע בשיתוף עם חברת ייעוץ "עדילא" אשר מייצצת אף ורק למשרדי הממשלה, החברה אף לותה כמה רפורמות במשק.

נציגי החברה עדכנו את הוועדה כי בשלב ראשון הם לומדים את המצב הנוכחי. כבר CUT עבדי החברה לומדים בקורס אינטנסיבית בעורתו של ערן הורן, סמנכ"ל כספים וככללה של רשות השידור, את הסדרי הרפורמה שהוקפה. נציגים אף צינו כי כבר CUT הם גילו הרבה בעיות וחסרים ברפורמה מתוכננת.

כמו כן החברה תבצע השוואת בינהוומית של מגנון השידור הציבורי. לצורך כך על חברי הוועדה לאשר 3 מדינות על בסיס מאפיינים רלוונטיים לשוק השידורים במדינות ישראל בהן נציגי החברה יקבעו. חברת "עמרב" הצעה לבצע השוואת בין"ל לגבי שבע מדינות: אירלנד, איטליה, יוון, יפן, בלגיה, ארה"ב, בריטניה. כאשר נציגי החברה נשאלו למה מדינות אלו רלוונטיות בהשוואה לישראל, הם השיבו כי: בדומה לישראל גם בבלגיה האוכלוסייה דוברת מספר שפות; ממשלה יוון החליטה השנה לsegue את רשות השידור הציבורי (ERT), וזאת בשל הכשלים שבה, ולפתח אותה מחדש עם פחות עובדים; איטליה נבחרה "בזכות" רמת הפוליטיזציה גבוהה; בריטניה יפן אלה שתי מדינות בהן שידור הציבורי הוא ממשמעותי; אירלנד בעלת מודל מיוחד של שידור הציבורי כיוון שגם אתר האינטרנט של גוף שידור ציבורי וגם ערוץ טלוויזיה הם בעלי רייטינג הכى גבוה.

בקשר זה נציגי החברה נשאלו כיצד נקבע גובה האגרה באירלנד. על כך הם השיבו כי גובה האגרה באירלנד נגזר ממספר מזדים כמו למשל שלילוב של ריביטינג ורלונטיות העeroxן וזאת על מנת לנטרל את האינטרסים הפוליטיים. מר לנDSL ציין בקשר זה כי הוועדה תש mach אס חברת ייעוץ תעוזר לוועדה לקבוע מזדים בעיקר מזדים אובייקטיבים שעל פיהם אפשר להגדיר הצלחה או כישלון של המנהלים בשידור הציבורי.

לענין זה לדברי הנציגים יש לשם המכחשה בבריטניה 3 סטם של המזדים:

1. מזדי יעילות – מזדים כלכליים בעיקר;
2. מזדי ביצוע – מזדי תוכן;
3. מזדי הצלחה – כתוב בלשון אינה ברורה ודorous עמוקה.

הרגולטור של שידור ציבוררי בבריטניה זה אופקסום.

רפורמה במודל הנקחי

גב' זיו ציינה כי ככל שהוועדה לומדת את הנושא היא מגיעה למסקנה כי הרפורמה, לפחות בתוכנות נוכחות, לא מהווה פתרון למשבר ברשות השידור, על כן היא בiska מהחברה ייעוץ להתעמק בנושא ולברר האס המסקנה הזאת נכונה. כמו כן, יש צורך לבחון מהו מבנה התאגידי האופטימלי לגוף שידור הציבורי, מבנה שיאפשר מצד אחד גמישות ניהול מקסימלית ומצד שני פיקוח.

נציגי החברה שאלו את חברי הוועדה האם, בהנחה שנשקלת האופציה של הקמת גוף חדש, חברי הוועדה חשבו באיזה אופן הדבר ייעשה. לענין זה, גבי גלוק השיבה כי בהנחה ויוחלט כי הרפורמה לא נותנת מענה ויש צורך בשינוי מרחיק לכת, כמו להקים גוף שידור ציבוררי חדש, הסירה והחלפה של התאגידי תהיה בחקיקה. כמו כן ייתכן שיש פתרון אחר, אבל היתרון של סגירה-فتיחה הוא בכך שהוא לבנות את כל המערכת מחדש ובאופן מדויק ויעיל.

בקשר זה מר רגב ציין שכון לעצמו חברי הוועדה למקרים בתוכנות נוכחות אינה נותנת מענה לביקורת ברשות השידור, וככל הנראה עלות הכללית של הרפורמה יותר גבוהה מהתועלת. בשלב הזה של עבדות הוועדה ניתן לומר שהוועדה יותר ויותר משתכנת כי עליה להמליץ על הקמת גוף חדש. בענין זה מר לנDSL הציע לחברת ייעוץ למדוד את המודל של מע"ץ. בנוסף, ציין מר לנDSL, כי במידה שחברי הוועדה ייחלטו על הקמת גוף חדש, יש צורך לחושב כיצד הגוף הקיים יתפקד במהלך הביניים – בין החלטה על סגירת רשות השידור ועד להקמת גוף שידור חדש. בכל מקרה הוועדה לא מעוניינת במצב שבו לא יתקיים שידור ציבוררי בכלל.

מר לנDSL ביקש מנציגי החברה להביא דוגמאות מהעולם למודלים של ערוצים ציבוריים בהיבט של המשק למערכת הפוליטית. אי תלות פוליטית ואי תלות מימון. יש ליצור תאגיד שמתוגמל על פי פרמטרים מ Każדים. יש למצוא פתרון לטוווח ארוך ולא לקוטר שיגע במרקחה מנהל טוב. חייבים להבין כיצד מייצרים תגםול ומזדים אובייקטיבים שגורמים למנהיגים לשאוף להצטיינות.

אגרא

נציג חברת הייעוץ ציין כי ישנים מודלים בעולם בהם המינוי הוא מינוי עיי גורם פוליטי אבל תקופת הכהונה קצרה והגורם הפוליטי גם אם רוצה זאת אינו יכול להאריך. נציגי חברת ייעוץ יציגו לחברי הוועדה מודלים שונים מהעולם. לענין ה策יניות מנהלים, קיימים מודלים בהם גמול מנהלים הוא אחוז מרוחם החברה.

גם לענין האגרה, מר לנDSL ציין, כי יש למצוא מודל נכון. לפי התזה של משרד המשפטים כדי שה策ינה בעבר גבי גלוק חייב להיות זיקה בין תשלום האגרה לבין השידור הציבורי. בנוסף אופציה נוספת למימון גוף שידור הציבורי היא מתכזיב המדינה היות ואגרת טלוייזיה היא סוג של מס, עם זאת חלק מחברי הוועדה בעיקר מר רגב מאגד התקציבים באוצר מתנגדים לאפשרות זאת. הסיבה העיקרית להתנגדות היא שתקטוב ורק תקציב המדינה יאפשר שליטה

חסרת תקדים של הפליטיקאים בשידור הציבורי. דבר נוסף, לדעתו של רם לנדרס, יש לבטל את הזיקה בין האגורה לבין מקלט הטלוויזיה, שכן זיקה זו אינה רלוונטית עוד. כל טלפון חכם כיוון יכול להיות מכשיר טלוויזיה. והשידור הציבורי הוא שירות שאדם יכול לצרוך אותו או לא, בדיקן כמו שהוא בוחר להשתמש או לא בכיבש שהקמתו מימנה המדינה. לדעתו יש ליצור מימון שבמהותו מגע על פיהם קבוי בית. וכך גם להרחיב את בסיס הגביה ולהזיל את האגורה. חברת הייעוץ تعمل גם בנושא זה.

בקשר זה נציגי חברת ייעוץ ציינו כי היתרונו של מערכת גביה חיונית לרשות השידור הוא חיסכון של 30-40 מיליון ש' לשנה, בעוד הגביה מייצרת מיתוג רע לרשות בגלל החיכוך עם האזרחות. מר לנדרס ציין כי ישנה הסכמה בין חברי הוועדה כי גופו של שידור ציבוריאני צריך לגבות את האגורה בעצמו. עם זאת, גבי זיו, הzcירה כי הוחלט שקדום יש לבנות תקציב רצוי ורק אחרי זה לקבוע את גובה האגורה הרצוי ודרכי הגביה.

היקף וסוג השירותים הנитנו על ידי גופו של שידור ציבוריאני

נציגי החברה שאלו את חברי הוועדה מהו היקף או סוג השירותים שעלה גופו של שידור ציבוריאני לתת לציבור, حياته ולתשובה לשאלה זאת ישנן השלכות על גובה התקציב. בהקשר זה, מר לנדרס ביקש מנציגי החברה לבדוק האם יש צורך בכל ה-8 תחנות הרדיו, תוך בדיקה מהי עלות הפעלתן. ציינו שאם יוחלט להמליץ על הקמת גוף חדש, יהיה צורך לבנות מחדש גם את מערכת הרדיו וייתכן שאין צורך בכל התחנות שקיימות היום. בהקשר זה יש לבדוק את עלויות גם בהנחה שישנה סינרגיה בין רדיו לטלוויזיה (מר לנדרס הציע לחברת מייעצת תלמיד את המודל של צרפת France 24), שהוא ערוץ ציבוריאני חדש בצרפת שמשדר גם רדיו וגם טלוויזיה ועשה זאת בעילות רבה.

כמו כן, החברה התבקשה לבדוק, במידה ויהיה צורך במקור מימון נוסף למשל פרטומות, כמה ניתן לאשר להם לשדר פרסום על מנת שלא יموטו את העורכים המשחררים.

ארכין

נציגי החברה שאלו את חברי הוועדה האם ארכין נדרש להיות בגוף של שידור ציבוריאני. כל חברי הוועדה סבורים שכן. מר לנדרס אף ציין כי לדעתו הארכין שייך לציבור ולכנן חייב להיות נגיש לציבור בחינם, למעט אם נעשה שימוש בחומרiar הארכין לצרכים מסחריים, אז צריך לתרמהו אותו במחيري השוק הרגולים. חברת ייעוץ התבקשה לבדוק עלויות ההנגשה של ארכין.

שידור ציבוריאני למיעוטים

מר סידי ביקש לחברת ייעוץ תתייחס בדו"ח גם לנושא של שידור ציבוריאני למיעוטים.

בעלויות בתוכן

מר לנדרס ציין כי ישנים הרבה מודלים בעולם, ויש צורך למצוא מודל מאוזן. גבי זיו ציינה בהקשר זהה שכיוון שהגוף של שידור ציבוריאני יעדיר אינטראסים כלכליים, ייתכן וראווי שודוקה הוא צרי להיות הנדיב בין כולם וזאת במיוחד כי המצב מול העורכים המסחריים הינו קשה מאוד ליוצרים. במידה ואכן יוכל השידור הציבורי להשרות לעצמו להיות נדיב בהיבט של בעליות על התוכן הוא יהפוך לRELONENTY מבחינת היוצרים וימשוך יוצרים אינטראיס שירצוו לעבוד רק עם השידור הציבורי.

לטיוכום – חברת ייעוץ תכלול בדו"ח סופי סקירה לעניין שידור ציבוריאני במדינות שלhallן: אנגליה, אירלנד, יוון, צרפת, ארה"ב, יפן ובלגיה. חברת ייעוץ אף תבחן בשלושת המדינות הראשונות. נציג של חברת ייעוץ יגיע לכל ישיבות הוועדה.

חלק ב': דוד חיוון, חבר מלאית רשות השידור

דוד חיוון הינו יויר ועדת הכספיים וייר של ועדת התקשרויות של מלאית רשות השידור וגם חבר כמעט בכל הוועדות בחו"ל מועד המנהל.

דוד חיוון מתחבט בשאלת לגבי התפקיד העתידי של גוף שידור הציבורי, האם יש לו זכות קיום, האם יש לסגור ולפתוח מחדש. השאלה היא האם הקטסטרופה הקיימת בגל העובדים, בغالן הניהול, אולי ה-DNA של הארגון הוא שורש הבעיה ולכן יש לסגור את הרשות ולבנות גוף חדש. דוד חיוון חושב שלא הכל "שחור-לבן" יש ברשות עובדים טובים הבעיה היא, לדעתו, בהנהלה.

בעיות רשות השידור ונושאים בהם לדעתו של מר חיוון על הוועדה לחתת את הדעת:

נכון להיות רשות השידור היא גוף שמקבל הרבה לא רוצה לתת תמורה לא מבחינת איכות השידורים ולא מבחנת היעילות.

לදעתו של מר חיוון, יש להחליט מהי רשות השידור: נכון להיום אין אופי לשידור הציבורי. צריך להחליט האם זה עורך ספורט? בידור? מה משלם האגרה מצפה מגוף שידור ציבור? כמו כן יש לשאול האם צריך להמשיך את האגרה? לדעתו של מר חיוון ככל הנראה לא תהיה אפשרות לממן גוף שידור ציבוררי ממקור תקציבי אחר. לכן, לדעתו הגיע זמן לבצע סקר מה רוצה משלם האגרה? יתכן ש-80% מאוכלוסייה כלל לא מעוניינים בקיום שידור ציבור. משלם האגרה אף פעם לא נשאל איזה תכנים הוא רוצה שישודרו. כך למשל אחת ההתחבותיות היא לעניין שידורי הספורט. שידורי הספורט הם משאבת הריביטינג היחיד שיש לעורך הזה. אנחנו לא יודעים האם הצופה לא מרצה שיש הרבה שידורי ספורט בעורך.

רק לאחר שמחלייטים לעניין מהו סוג התוכן המתאים למדור הציבורי, יש לשאול את השאלה מהן האמצעים להשתג המטרה- הימים האמצעים מופרזים בטח ביחס לתוצאה.

כיום שורת ארכיה טוטלית ברשות השידור בכל הנוגע לחלוקת המשימות. יותר מדי אנשים מתעסקים בפחות מדי משימות. כך למשל ברשות השידור ישן שתי חטיבות של חדשות שהעלוות שלהן - רדיו (רשת ב') וטלוויזיה - מאות מיליון שקלים בשנה. רשת ב' היא הקרה בין תחנות רדיו, קרוב ל-250 מיליון ש' ועוד יש להוסיף את עלות החדשונות בטלוויזיה. תארו שהינו מצמצמים את החטיבות, מאחדים ביניהם. יש כפילות גם בשירותי ההנדסה של רדיו וטלוויזיה, עלותם מעל 100 מיליון ש' בשנה, ישן שתי חטיבות סאותן שונות ועוד.

בנוסף רשות השידור מחייבת להעיר 6 מיליון ש' בשנה עבור התזומות הסייעונית כאשר לא ברור מה התמורה ממנה. שכן גם לא תמיד ניתן לעשות שימוש בה. בנושא זה אין דרך למצוא פתרון כיון שאם מפזרים את התזומות, חברות צפויים להיקלט בתחום רשות השידור וכך גם תהיה עלות.

היום אין כמעט הפוקות. מתקציב של 900 מיליון להוציא 100 מיליון להפקות זה בדיחה. לדעתו של מר חיוון לפחות חצי מהתקציב זה צריך להיות מועד להפקות, לא כולל הפוקות ברדיו.

בעיה גדולה אף יותר היא העובדים. שכיר העובדים זה 50% מתקציבה של רשות השידור וננוון זה קשייה מאוד. זה נס שב-3 שנים האחרונות התקציב לרשות השידור היה מאוזן ואושר על ידי הממשלה. למנהלים אין מוטיבציה להתייעל ולהביא תקציב מאוזן. אין מסרים מלמעלה שקוראים לשדר תכנים יותר טובים ולחתת שירות מיטבי לציבור.

- היום רשות השידור משלמת 60 מיליון שקל לבזק - עלות משדרים ותחזקה. אולי יותר נכון לנסות למצוא חלופה. למשל באמצעות מיקור-חוץ. סמכו"ל טכנולוגיה הנוחה של הרשות הcin בעודה בעניין והועודה יכולה לקבלה.
- נושא של כוח אדם – נכון להיום רשות השידור מתנהלת עם שורה של מנהלים – זה גורם לחוסר אחידות וטירוף מערכות.
- הסכמי העבודה – לדעטו של מר חיון, יש צורך בשינוי הסכמים. והסכם הרפורמה אינו טובים מספיק. כמו כן, צריכה להיות, לדעטו, הגדלה של מספר הוועדים, ביום יש ועוד כמעט בפרט: ועוד לעיתונאים, ועוד לטכנאים וכו', בערך שווה.
- יש צורך במרכזו רוח וניהול תקציבים פנימי ביחסות המדיה השונות של הרשות. היום זה תקציבים שמנוהלים מלמעלה אין מרכז רוח. למשל הנהול של מנהל רדיו- הוא לא מבחינה תקציבית. כמו כן, לדעטו של מר חיון יש לתת דעת לכך, שבמהלך השנים הקרובים מנהלי רדיו וטלוויזיה שאין להם ניסיון עסק-ניהולי אלא רק ניסיון בתחום התוכן. למשל היום מנהל הרדיו גם מנהל התוכן של הרדיו, מטעסם היום בניהול מווים עם שפ"מ, אין זה ראוי בעיני של מר חיון כיון שיש בכך ערבוב בין התוכן עם פרטוט. צריך להיות ניתוק טוטלי בין התוכן לפרטוט.
- מקום של חברי מלאה אל מול הנהלה של הרשות – ביום המוסדות המפקחים של הרשות הן הוועד המנהל והמליאה, וכל אחד מן השניים חשוב שהוא שולט ומושך לכיוונו. לדעטו של מר חיון על מנת שמוסדות המפקחים יוכל לעשות את עבודותם כראוי ולפקח כראוי צרך להיות גוף אחד מצומצם – דירקטוריון שהוא אחראי על כל התחומיים: תוכן, כספים ניהול. למורות העיות הזה רק ועדת הכספיים ורק ועדת התקשרויות של 250 אלף ש' ומעלה החלטה לחסוך عشرות מיליון שקלים בשלוש השנים האחרונות. הסיבה לכך היא כי התקציבים השנתיים היו בסדר גודל של עשרות מיליון שקלים מעבר למה שאושר בסופו של דבר. היו בעיות בהתקשרויות. הדוגמא לכך היא בקשה להתקשרות בסה"כ 18 מיליון ש"ל לעיצוב תפארה ולשדרוג אולפן לרגל האולימפיאד. החתקשרות לא יצא לפועל רק משום שמר חיון כתב מכתב למבקר המדינה בנושא, הייעצת המשפטית של הרשות גם היא התנגדה. מר חיון הוסיף כי כשהנתגלה להזאה אימאה עליון הנהלה כי לא אישור ההזאה לא יתקיימו כל שידורי האולימפיאד. בסוף היו שידורים גם בלי להוציא 18 מיליון ש"ח. גבי גלוק העירה כי גם היא הייתה מעורבת בביטול ההתקשרות בשל הידר מכרז, אבל לא הייתה מודעת לכך שהסכום שהנהלת הרשות דרש להוציא ללא מכרז הוא גבוה בהרבה מהדרש ביחס לתוכאה. מר לנדו'ה העיר כי 18 מיליון שקל "لتפארה ולשדרוג האולפן" זה סכום עציר נשימה והוא גבוה בערך פי חמישה מההזאה הנדרשת במקרה הבזוני ביותר.
- בנוסף יש צורך לבחוב כיצד יראו נציגי ציבור במליאה. לדעטו של מר חיון הם צריכים להיות אנשי מקצוע שמבינים בנושאים בהם פועלות רשות השידור וזאת על מנת למנוע מקרים כמו התקשרויות בסכומים מנופחים שמאושרו בשל הידר ידע מנצח של החברים בגופים המפקחים.
- בקשר זה גבי זיו שאלה האם זה היה קורה אם מנהלים היו נמדדים על ידי היגנים כלכליים. תשובהנו של מר חיון הייתה כי יש להבדיל בין ערוצים מסוימים לעורך ציבורי, פיקוח בגין שידור ציבורי צריך להיות הרבה יותר חזק.
- לדבריו של מר חיון, ביום אין ברשות השידור תכניות עבודה, אין ניהול.

- הנדין. יש לקבל החלטות עקרוניות בנושא זה. האם גוף שידור ציבורי צריך להחזיק נכס נדלין או לא. כיוון שווי של נכס נדלין של רשות השידור מערך, לדבריו, בכמיליארד שקלים.

מר לנדר שאל את מר חיון אם היה ניתן לקבע למנהל יעדים על מנת שתהיה לו מוטיבציה לעשות מה שמצוין ממנו, איזה מדדים הוא יהיה קובע. תשובהו הייתה כי העדים המדידים צריכים להיות תכניות עבודה ברדיո וטלוויזיה שנתקיימות בתקציבים ואנשים נוכנים. היום זה לא קורה. כך לדוגמא רשות השידור פרסמה קולות קוראים בעלי שערכה בדיקה לפני הנרכז, וזאת ככל הנראה במחשבה "מקסימים נטלי". יתכן שרייטינג, סקרים ומחקרים יכולים להיות מدد לשביות הרצון של הצופים. מدد שני הוא ניהול באמצעות יחידות שידור להתנהל באופן עצמאי ולא עלות כל הזמן למעלה. למנהל צריכה להיות ראיית מקו ותחום ניהולו צריך להיות בנושאים שהם מתחום המקור.

כיום 90% מהתוכניות הן הפקות חוץ, ועודת התקשרויות מסורת זאת והיא אינה דנה בתוכן התוכנית, ועודת תוכן היא זאת שמאשרת את התוכן לפני שתוכנית מגיעה לאישורה של ועודת התקשרויות. ועודת תוכן מגדירה מהי החלוקה שERICA צריכה להיות בתוכן, החלוקה היא של אחוזים של התקציב – למשל 20% מהתקציב יועד לדrama.

לABI ההתפטרות של חברי מליאה – לצערו היא מיותרת, הם לא היו מספיק מעורבים וכיכלו לסייע בשיפור המצב.

לסיפור, לדעתו של מר חיון, הגוף הזה הוכח שאינו חופשי החיים אך הדבר מעשי יש לסגור את רשות השידור ולהקים גוף חדש, וזאת בגלל בעיות DNA של הרשות, הדבר היחיד שمدאג את מר חיון זה תקופת הבינים. עם זאת, לדעתו המצב כפי שהוא היום לא יכול להימשך. אם צעד זה אינו מעשי, יש לנמל משא ומתן עם העובדים כשהם יבנו שיש סכנות סగרה, או אולי יהיה יותר קל להגיע לתוצאות הרצויות ולמבנה הרצוי.

לABI הרפורמה, לדעתו של מר חיון, ההסכם שנחתמו הם מבחינות הרע במיעוטו ולא יביאו לארגון גמיש. מדובר בניסיון לשים תוך שעות נוספות ולחכמים שעון וכוחות. כאשר מר חיון נשאל לגבי הפילוט שנערך ברשות לעניין סלים של שעות נוספות, מר חיון השיב ש לדעתו כמה השעות הייתה מופרצת ומדובר בחוסר תוויל.

לעניין הפרסומות, לדעתו של מר חיון פרסום צריך להיות מנותק משידור הציבורי.

לדעתו של מר חיון ניתן להקים גוף שידור ציבורי רזה עם 300-400 עובדים שייפעל בתקציב של 300-400 מיליון ₪. וזאת במיוחד כשהמגמה של המחוקק לא להפיק בית אלא להוציא כמה שיותר הפקה החוצה. גוף שידור ציבורי צריך להפיק רק חדשות ותחקרים שאין בהם.

כמו כן, לדעתו, יש להוריד את האגרה באופן דрамטי.

שבוע הבא-

שבוע חברי הוועדה ידנו וינסו להגיע להסכמות ברשימת הנושאים אשר תועבר אליהם באז מיל.

מועד התכנסות: יום חמישי הבא בין השעות 14:00-18:00.

רשותה: يول ללבסקי

חתום: רם לדס, יו"ר הוועדה

